

YANN ARTHUS BERTRAND - HOME

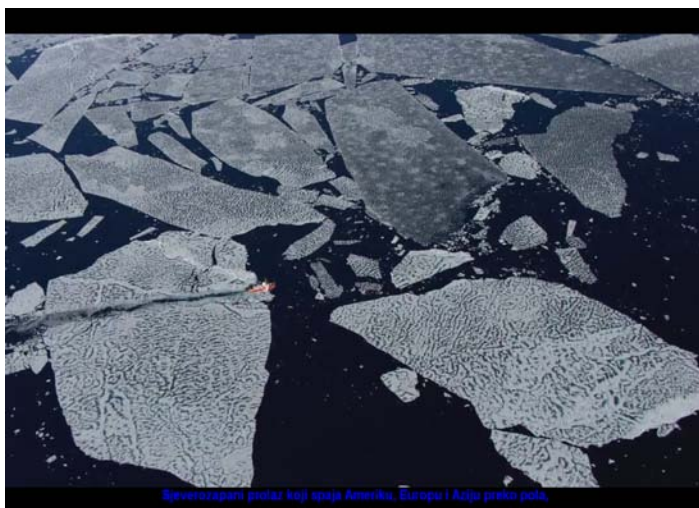
Nedavno smo u školi razgovarali o razlozima zašto je poznata knjiga 'Dnevnik Anne Frank' poznata. Zašto gotovo svatko barem zna za tu knjigu, ukoliko je već nije pročitao, a za tisuće drugih knjiga također posvećenih temi holokausta ili Drugog svjetskog rata rijetko tko je čuo a kamo li da ih zna nabrojati po naslovima. Zaključili smo da je jedan od odlučujućih čimbenika koji 'Annu Frank' izdvajaju iz mora knjiga posvećenih toj tematici obrnuta

perspektiva u kojoj je ispričana. Naime, ta knjiga je svojim najvećim dijelom posvećena ljepoti života, svemu dobrom, trajnom i uzvišenom u životu, onome što život čini vrijednim življenja a napisana je u vrijeme najvećih užasa što ih je zemaljska kugla ikada vidjela. Zamislite samo, djevojčica, tretirana kao biće niže vrijednosti, prisiljena provesti gotovo pola rata u dva sobička, u svakodnevnom strahu od izdaje i deportacije u neki od koncentracijskih logora (što se na kraju i

dogodilo) priča nam, o onom ljudskom i humanom u običnom, svakodnevnom životu, o ljepoti života. Većina 'standardnih' knjiga o holokaustu naglašava te užase uvijek ponovno tako da se gledatelj/čitatelj s vremenom navikne na sve to – grozote postanu 'obična pojava', nakon nekoliko odgledanih filmova na tu tematiku ili nakon tisuća stranica pročitanih o tome. Sa ovom knjigom stvar je potpuno drukčija. Anna priča o svojoj oazi dobra što nehotično još više ističe užas kataklizmičnih događanja oko nje, stvarajući svojevrsni kontrapunkt jedno drugome i nikada ne dopuštajući čitatelju da mu užas i grozote 'postanu navika'.

Sigurno se već pitate kakve veze imaju 'Dnevnik Anne Frank' i svjetski poznati dokumentarac 'Home' ('Dom')!? Ogromne! Gore navedeni princip je u ovom sjajnom dokumentarcu, koji se bavi ekologijom i trenutačnim stanjem našeg planeta, proveden sa još većom dosljednošću. Ukoliko i površno pogledate par reportaža ili članaka posvećenih ekološkim temama i problemima u 90% slučajeva će se dogoditi sljedeće: bit

ćete preplavljeni ružnim slikama smeća i onečišćenja i tako u nedogled. Nakon nekoliko takvih reportaža zasigurno ćete izgubiti mogućnost čuđenja i zgražanja nad tim nemarnim i bahatim ponašanjem i vrlo vjerojatno izgubiti interes za slične stvari jer: 'Već sam to vidio milijun puta - daj mi nešto lijepo!'. Dokumentarni film 'Home' čini baš to. Daje nam ljepotu u gotovo neizmjernim količinama. Poput gore spomenute priče, 'Home' nas preplavljuje svime

onim što je još lijepo, netaknuto, očuvano, božansko, edensko na ovoj našoj 'lopti' povremeno prikazujući i ružnu stranu svega radi stvaranja kontrasta. Slijedeći logiku opisanu u knjizi, Bertrand (redatelj) nas nezadrživo vodi ka temeljnom pitanju koje bi se nakon predivnih scena iz filma moglo jedino ovako formulirati: 'Koji luđak ima srca sve ovo besramno i nemilosrdno uništiti radi trenutačnog profita'? (pitanje koje bi se moglo postaviti vezano uz mnogo toga iz naše realnosti) Bertrand na filmu pokušava provesti u djelo ono što mi sami redovito ne uspijevamo sa vlastitim životom. Naime, svi smo mi uvijek bolno svjesni onoga

prekomjerno rudarstvo će iscrpiti gotovo sve rezerve na planetu.

što nemamo i što nam nedostaje i vrlo često o tome razmišljamo ali gotovo redovito zaboravljamo cijeniti i ispravno evaluirati ono što već/još imamo. Ovaj film pokušava upravo to. Ne inzistira na jadikovkama za onim što je već izgubljeno i upropašteno nego glasno traži od nas da postanemo svjesni onoga što imamo, da to počnemo više cijeniti i da

barem to pokušamo sačuvati za budućnost.

Redatelj pokušava dodati novu razinu svijesti o globalnosti. U filmu se može vidjeti desetine primjera globalne povezanosti lokalnog djelovanja čiji akteri uopće ne razmišljaju, iz neznanja i/ili nebrige, o posljedicama svojih postupaka na susjede, na neki drugi dio svijeta ili na buduće generacije. Čak i najrazvijenija inteligencija na svijetu je beskorisna ukoliko nema dovoljno činjenica kojima bi operirala, ukoliko ljudi nisu dovoljno i pravilno obaviješteni. Te međuveze je najčešće nemoguće predvidjeti jer je iz nekog razloga nemoguće provesti adekvatna istraživanja, jer su istraživanja preskupa ili jer je jednostavno potreban duži vremenski period da se utvrdi djelovanje nečega na ljudski organizam ili na okoliš.

Svaki nekoliko minuta gledatelju biva prezentirana neka informacija koja izaziva 'WOW' efekt. Podatak koji vjerojatno niste znali ili koji niste imali prilike sagledati u toj perspektivi. Samo za ilustraciju navest ću dio vezan uz proizvodnju mesa u SAD-u. Naime, u filmu se navodi činjenica da gotovo 90% goveda u Americi (namijenjenih proizvodnji mesa) NIKADA u svom cjelokupnom

Stvaranje koncentracijskih kampova za goveda?

životu ne pojede niti jednu jedinu vlat trave. (PRIZOR NA FOTOGRAFIJI DESNO, VJEROVALI ILI NE, PREDSTAVLJA "PAŠNJAK ZA KRAVE")

Zamislite, krava koja nikada nije pasla travu! Uspjeli ste? E sada zamislite milijune takvih krava i tako svake godine iznova, jer su one prethodne završile u mesnicama. Nije problem u tome što one završavaju u mesnicama nego u tome što čitavog svog života ne mogu niti jedan dan biti krave. Nemaju šanse pasti travu, pariti se, imati telad, davati mlijeko. Ukratko, nemaju šanse biti krave.

Ono najbolje je ostavljeno za kraj. Ako zanemarimo sve navedeno, ako nas nije briga za ekološko stanje planeta, ako nas ne zanimaju podaci o globalnoj povezanosti svih zakutaka zemaljske kugle, ako nas ne fasciniraju nikakve WOW informacije ipak ostaje još jedan razlog za gledanje filma. Taj razlog je baš to – GLEDANJE! Naime, vizualna komponenta

filma je tako dojmljiva da će biti jako teško, barem se meni tako čini, naići na toliko lijepih fotografija Zemlje i prizora sa Zemlje na jednom mjestu. Sigurno ih ima ljepših, ali tako lijepo integriranih u jednu cjelinu, okupljenih na jednom mjestu, svjesno angažiranih i povrh svega povezanih smislenom pričom – teško, jako teško.

B.M.